

หาดใหญ่... เมืองแห่งโอกาส

สุรเชษฐ์ ศรีรัฐรักษ์ / ภักธยา นวลไย
สมาคมนักท่องเที่ยวไทย สำนักงานภาคใต้

วิกฤตการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมาเปรียบเสมือนบททดสอบครั้งสำคัญที่สร้างความท้าทายหัวใจของคนในเมืองที่เศรษฐกิจแกร่งที่สุดในภาคใต้อย่าง "หาดใหญ่" แม้กระแสน้ำจะนำมาซึ่งความสูญเสีย แต่ขณะเดียวกันได้เผยให้เห็นถึง**โอกาสใหม่**และการ**"Reset"** ตัวเองครั้งใหญ่ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นเมืองที่ไม่ใช่แค่พื้นที่ได้ แต่ต้องเติบโตอย่างยั่งยืนในระดับสากล

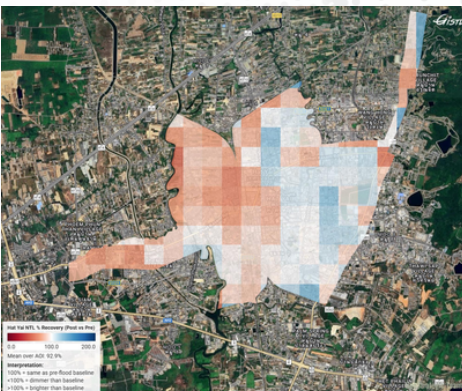

ที่มาภาพ : สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

เมืองต้องสะดุด แต่ไม่ได้แปลว่าหาดใหญ่จะต้องหยุดเดิน

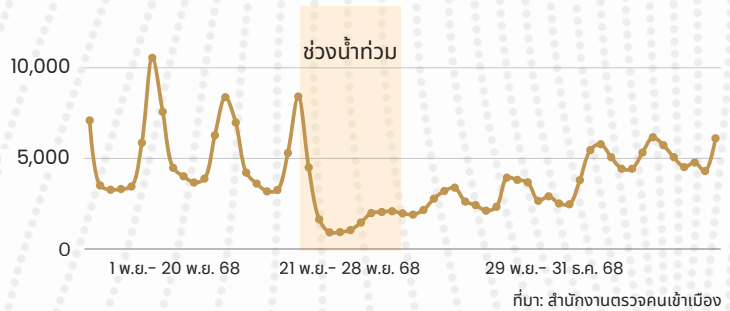
ภาพปัจจุบันของหาดใหญ่สะท้อนการเริ่มกลับมาของเมือง แม้บรรยากาศยังไม่คึกคักเท่าก่อนน้ำท่วม แต่จากภาพถ่ายดาวเทียมของ GISTDA ที่แสดงความสว่างไสวของแสงไฟยามค่ำคืนเริ่มส่งสัญญาณว่า "จังหวะเมือง" ของหาดใหญ่กำลังกลับมาอีกครั้ง โดยเริ่มเห็นบริเวณย่านการค้าสำคัญอย่างตลาดกิมหยงที่ร้านค้ากลับมาเปิดให้บริการประมาณ 70% ขณะที่โรงแรมและร้านอาหารทยอยเปิดแล้วราว 50-60% ขณะเดียวกันด้านชายแดนสะเดาก็พร้อมรองรับการเดินทางและการขนส่งข้ามแดน ทำให้นักท่องเที่ยวมาเลเซียทยอยกลับมาด้วยความเชื่อมั่นที่ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจากน้ำท่วมที่ผ่านมา

การฟื้นตัวของแสงไฟยามค่ำคืนเทียบกับก่อนน้ำท่วม

หมายเหตุ: สีส้ม-แดง: พื้นที่ที่ยัง "มืดกว่าปกติ" (ฟื้นตัวไม่ถึง 100%)
สีฟ้า: พื้นที่ที่ "สว่างกว่าปกติ" (กิจกรรมหนาแน่นขึ้น)

จำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซียที่เดินทางผ่านด่านสะเดารายวัน (คน)

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

3 ศักยภาพหาดใหญ่-สงขลา

การกลับมาครั้งนี้ไม่ใช่เพียงการฟื้นตัวสู่สภาพเดิม แต่คือการสร้างความแข็งแกร่งผ่านศักยภาพที่มีอยู่เดิมและต่อยอดใหม่

01

Logistics Hub

ด้วยชัยภูมิที่ติดชายแดนมาเลเซีย จึงเป็นหัวใจหลักของการค้าผ่านแดนและการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนที่มีมูลค่ามหาศาล ด้านศุลกากรสะเดาและปาดังเบซาร์ มีมูลค่าการค้าชายแดนรวมกันสูงกว่า 500,000 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นเกือบ 50% ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งประเทศ และในระยะข้างหน้าโครงการมอเตอร์เวย์ M84 (สงขลา-ชายแดนไทย/มาเลเซีย) รวมถึงระบบรถไฟรางคู่ จะเปลี่ยนสงขลาให้เป็นศูนย์กลางการขนส่งต่อเนื่อง ซึ่งใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างการขนส่งทางรางและทางถนน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดต้นทุน

02

Medical & Wellness ภาคใต้ตอนล่าง

ด้วยความพร้อมของโรงพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูง ทำให้หาดใหญ่มีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หาดใหญ่เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลหลัก 5 แห่ง คลินิกกว่า 200 แห่ง รวมถึงธุรกิจบริการสุขภาพที่ครบครัน สามารถรองรับทั้งชาวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้ บริการทางการแพทย์มีคุณภาพในราคาที่คุ้มค่า โดยค่าบริการทางการแพทย์ของไทย ปี 69 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 10.8%* ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียที่เพิ่มขึ้น 16.9% และ 15.7%

03

Educational & Creative City

หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการศึกษาและเศรษฐกิจที่มีความหนาแน่นของประชากรวัยแรงงานและคนรุ่นใหม่ พลัังสร้างสรรคจากกลุ่มคนเหล่านี้มีศักยภาพที่จะเปลี่ยนตึกแถวและอาคารพาณิชย์เก่าแก่ที่ตั้งอยู่ตลอดแนวถนนนิพัทธ์อุทิศ 1-3 ให้กลายเป็นย่านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และ Co-working Space ระดับสากลเพื่อดึงดูดกลุ่ม Digital Nomad ทั่วโลกที่มองหาจุดหมายปลายทางที่มีความคุ้มค่าด้านค่าครองชีพเพียบพร้อมด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย

แต่การปรับตัวต่อไป...ต้อง เข้าใจโลกและผู้บริโภคยุคใหม่

ปรับโมเดลธุรกิจด้วยดิจิทัลและความยั่งยืน

- **Digital Transformation:** ธุรกิจท้องถิ่นต้องเปลี่ยนจาก "หน้าร้าน" มาเป็น "Platform" โดยใช้ข้อมูลการซื้อขายเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้า และการใช้ระบบชำระเงินที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ (Cross-border QR Payment)
- **ความยั่งยืน (Green/ESG):** ผู้บริโภคยุคใหม่ไม่เพียงแต่ซื้อ "สินค้า" แต่ซื้อ "คุณค่า" จึงให้ความสำคัญกับธุรกิจที่รับผิดชอบต่อโลก การปรับตัวสู่ Green Business เช่น การลดขยะ การใช้พลังงานสะอาด ชีววัตถุในท้องถิ่น นอกจากช่วยลดต้นทุนระยะยาว ยังช่วยสร้างแต้มต่อในเวทีโลก

เข้าใจ "ใจ" ผู้บริโภคยุคใหม่

- **ฉลาดเลือกเพื่อความคุ้มค่า:** ในภาวะที่ค่าครองชีพพุ่งขึ้น ผู้บริโภคจะไม่ได้มองแค่ "ของถูก" แต่จะมองหา "ความคุ้มค่า" กับราคาที่ต้องจ่าย โดยธุรกิจอาจปรับตัวโดยใส่เรื่องราวอัตลักษณ์ของเมืองสองทะเลเข้าไปในสินค้าและบริการ สร้างทางเลือกสินค้าและบริการให้ลูกค้าเลือกได้ตามไลฟ์สไตล์ในราคาที่เหมาะสม
- **เศรษฐกิจคนใส่ใจสุขภาพความเป็นส่วนตัว:** เทรนด์การใช้ชีวิตคนเดียวกำลังโตอย่างมาก ผู้คนต้องการประสบการณ์ที่ทำคนเดียวได้โดยไม่รู้สึกละแฉง และต้องการพื้นที่ที่ออกแบบมาเพื่อคนเดียว เช่น พื้นที่ร้านอาหารและคาเฟ่ที่มีโซนที่นั่งเดี่ยว ปรับขนาดสินค้าและบริการ กิจกรรม workshop สำหรับคนเดียวจะเป็นโอกาสใหม่ในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น
- **สังคมสูงวัย:** การที่หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการแพทย์ (Medical Hub) ของภาคใต้ตอนล่าง ถือเป็นแต้มต่อสำคัญในการรองรับสังคมสูงวัยที่มีกำลังซื้อสูง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามหลัก Universal Design จะเปลี่ยนหาดใหญ่ให้เป็นจุดหมายด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและที่พักอาศัยระยะยาวของชาวไทยและต่างชาติในอนาคตได้

ปรับตัวอย่างไร..เพื่อไปสู่ศักยภาพใหม่ และเป็น RESILIENCE CITY

ตัวอย่างการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับเทรนด์โลกและพร้อมรับมือกับน้ำ

ธุรกิจ	ปรับตัวรับมือเทรนด์โลก	ปรับตัวอยู่ร่วมกับน้ำ
การค้า	AI Search Marketing: ทำให้แบรนด์ปรากฏอยู่ในคำตอบของ AI	Smart Inventory: ใช้ระบบ Cloud คำนวณสต็อกเมื่อเตือนภัยถึงภัยแล้ง ย้ายสินค้าไปโกดังนอกเมือง (นอกมอ/ สนามบิน) ได้ทันที
ท่องเที่ยว	Wellness Integration: จัดโปรแกรมตรวจสุขภาพร่วมกับ sw. หรือมี Solo Room สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาคนเดียว	Adaptive Building: ย้ายตู้ MDB และปลั๊กไฟขึ้นที่สูง และจัดหาเครื่องสูบน้ำไฟฟ้าพกพาประจำอาคาร
ร้านอาหาร	Transparency Food: โชว์แหล่งที่มาวัตถุดิบผ่าน QR Code สื่อสารถึงความคุ้มค่าและความยั่งยืน	Modular Kitchen: ออกแบบครัวที่ถอดประกอบได้ และใช้น้ำทิ้งจากคอมโพสิตที่ทำความสะอาดง่ายหลังน้ำลด

ภาครัฐจะมีส่วนช่วยได้อย่างไร?

มิติ	แนวทาง
โครงสร้างพื้นฐาน	• แผนจัดการน้ำและระบบเตือนภัยอัจฉริยะ รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อรับมือภัยพิบัติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น • ฐานข้อมูลกลาง (Big Data) ด้านการท่องเที่ยวและพฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อให้ธุรกิจนำไปใช้ทำ AI Search Marketing ได้แม่นยำขึ้น
การเงิน	• ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงอาคารบ้านเรือนเพื่อรองรับน้ำ • สนับสนุนงบประมาณร่วม (Matching Fund) ให้กับผู้ประกอบการที่ต้องการปรับปรุงพื้นที่เป็น Creative Space • สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการฟื้นฟู รวมถึงช่วยในการปรับตัวและพัฒนาไปสู่ศักยภาพใหม่
ภาพลักษณ์ของเมือง	• จัดเทศกาลนานาชาติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมร้านค้าและสินค้าท้องถิ่นให้เข้าร่วมเพื่อให้เกิดเงินหมุนเวียน • ปรับปรุงภูมิทัศน์ย่านถนนนิพัทธ์อุทิศ ให้มีทางเท้าที่สะดวก รองรับสังคมสูงวัย และเอื้อต่อการเดินท่องเที่ยว

หาดใหญ่...เมืองแห่งโอกาส

ท่ามกลางจังหวะที่ก้าวข้ามลง เสียงเครื่องจักรของโรงงานอุตสาหกรรมเริ่มแผ่วกำลัง แต่ "เครื่องยนต์ใหม่" ของเมือง เริ่มปรากฏชัดผ่านการพัฒนาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงภาคบริการที่เกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้จากมีโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจด้านสุขภาพ เปิดกิจการเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิด สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจเหล่านี้พร้อมจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ ในการยกระดับเศรษฐกิจของเมืองแห่งนี้

ด้วยศักยภาพของเมืองที่มีอยู่และโอกาสจากเทรนด์โลกยุคใหม่ คือพลังสำคัญที่จะพาหาดใหญ่เดินหน้าต่อไป และเป็นเมืองที่เติบโตได้อย่างยั่งยืน

